

Osapuolten neuvotteluaseman oikeudelliset elementit ja oikeussuoja työehtosopimukseen perustuvassa paikallisessa sopimisessa

Hankkeessa on oikeusdogmatiikan keinoin tutkittu normaalisitovaan ja yleissitovaan työehtosopimukseen perustuvaa paikallista sopimista, sääntelyn kansainvälisiä ja kansallisia perusteita, käytännön sopimismahdollisuuksia kansallisella tasolla sekä osapuolten neuvotteluaseman elementtejä. Hankkeen tavoitteena on ollut systematisoida työehtosopimukseen perustuvaa paikallista sopimista sekä tuottaa tutkimustietoa paikallista sopimista koskevien sopimiskäytäntöjen ja kansallisten normistojen kehittämiseksi.

- 1) **Ensimmäisessä artikkelissa** (Lamminen, Johannes) on tarkasteltu normaalisitovaan työehtosopimukseen perustuvan paikallisen sopimisen kehittämistä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) kollektiivisen neuvottelumenettelyn edistämistä koskevien periaatteiden näkökulmasta. Artikkelissa esitetyin perustein paikallisen sopimisen edistämässä ja paikallista sopimista koskevien neuvottelujen kehittämisessä tulisi huomioida ILO:n kollektiivisen neuvottelumenettelyn edistämistä koskevat peruseriaatteet. Näitä peruseriaatteita ovat vapaus ja vapaaehtoisuus, neuvotteluja koskevat vilpittömän mielen vaatimukset sekä sisällöllinen autonomia. Suomessa olisi syytä arvioida tarkemmin myös valtiollisen sovittelun käyttömahdollisuuksia paikallisten erimielisyyksien selvittämiseksi. Artikkelin on julkaisuprosessissa.
- 2) **Toisessa artikkelissa** (Lamminen, Johannes) on tarkasteltu sopimismahdollisuuksia ja osapuolten neuvotteluasetelmaa yleissitovaan työehtosopimukseen perustuvassa paikallisessa sopimisessa. Yleissitovuuden vähimmäisehtoluonne, järjestelmän yksipuolinen velvoittavuus sekä normaalisitovuusjärjestelmästä eriävä valvontamekanismi ovat johtaneet työlainsäädännössä poikkeavaan lähestymistapaan paikallisen sopimisen osalta. Paikallisen sopimisen muutoksia harkittaessa on kansallisen lainsäädännön ja perusoikeuksien lisäksi huomioitava Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet, erityisesti ILO:n sopimukset ja EU:n sääntelyt. Yleissitovuudessa korostuvat sen erilaiset vaikutukset, osapuolten neuvotteluasemat ja painostustoimenpiteiden käyttömahdollisuus. Artikkelin on lehdessä referee-arvioinnissa.

Tutkimushankkeen tulokset auttavat hahmottamaan työehtosopimukseen perustuvan paikallisen sopimisen kansainvälisiä ja kansallisia lähtökohtia, sääntelyä, sopimismahdollisuuksia sekä osapuolten oikeusasemia. Tutkimusta voidaan hyödyntää sopimisen edistämässä huomioimalla tulokset niin normaalisitovaa ja yleissitovaa koskevan sopimisen yhtäläisistä lähtökohdista kuin niiden erilaisista vaikutuksista ja tavoitteista.

Hankkeen aikana valmistuneet käsikirjoitukset:

- 1) **Ensimmäinen artikkeli** on julkaisuprosessissa Lakimies-aikakauskirjassa. Lamminen, Johannes (tulossa 2024) Normaalisitovaan työehtosopimukseen perustuvan paikallisen sopimisen edistäminen Kansainvälisen työjärjestön periaatteiden näkökulmasta
- 2) **Toisen artikkelin** valmis käsikirjoitus on lähdessä referee arviointiin. Lamminen, Johannes (tulossa 2024) Artikkelin nimi odottaa referee-arviointia